

LibreOffice™⁴

Calc

Függvények

Dr. Pétery Kristóf

Mercafor
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Gál Veronika
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-365-121-6

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2014
© Mercator Stúdió, 2014

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
T: 06-26-301-549
06-30-30-59-489

TARTALOM

ELŐSZÓ	17
KÉPLETEK HASZNÁLATA	21
Hivatkozások	21
Hivatkozásoperátorok	23
A képletek alkalmazása	24
A képletek szintaxisa	25
Hibakódok	28
Képletek operátorai	30
Számítási műveleti operátorok	30
Összehasonlító műveleti operátorok	31
Szöveges operátor	31
Hivatkozási operátorok	31
Munkalapfüggvények.....	32
A függvények használata	33
A beépített függvények.....	35
A Calc függvényei.....	36
Adatbázis függvények	36
Feladat – név adása	37
AB.ÁTLAG	38
AB.DARAB – DCOUNT	39
AB.DARAB2 – DCOUNTA.....	39
AB.MAX – DMAX.....	39
AB.MEZŐ – DGET	40
AB.MIN – DMIN	40
AB.SZÓRÁS – DSTDEV	40
AB.SZORÁS2 – DSTDEVP	40
AB.SZORZAT – DPRODUCT.....	41

AB.SZUM – DSUM	41
AB.VAR – DVAR	41
AB.VAR2 – DVARP	41
Dátum és idő függvények	42
DÁTUM(év;hónap;nap) – DATE	42
DÁTUMÉRTÉK(dátum_szöveg)	42
DÁTUMTÓLIG(kezdő_dátum;befejező_dátum; intervallum) ..	43
DAYS(befejező_dátum;kezdő_dátum)	43
DAYSINMONTH(dátum).....	43
DAYSINYEAR(dátum)	43
EASTERSUNDAY(év)	44
EDATE(kezdő_dátum; hónapok).....	44
EOMONTH(kezdő_dátum; hónapok).....	44
ÉV(dátumérték) – YEAR.....	44
HÉT.NAPJA(dátumérték;típus) – WEEKDAY.....	44
HÓNAP(dátumérték) – MONTH	45
IDŐ(óra; perc; mperc) – TIME	45
IDŐÉRTÉK(szöveg).....	45
ISLEAPYEAR(dátum).....	45
MA() – TODAY	45
MONTHS(kezdő_dátum;befejező_dátum;típus).....	46
MOST() – NOW	46
MPERC(idő)	46
NAP(dátumérték) – DAY	46
NAP360(kezdő_dátum;befejező_dátum;típus)	46
NETWORKDAYS(kezdet;vég;ünnepek).....	47
ÓRA(időérték) – HOUR	47
PERC(időérték) – MINUTE	48
WEEKNUM(dátumérték;vissza_típus).....	48
WEEKNUM_ADD(dátumérték;vissza_típus)	48
WEEKS(kezdő_dátum;befejező_dátum;típus)	48
WEEKSINYEAR(dátumérték).....	49

WORKDAY(kezdet;napok;ünnepek)	49
YEARFRAC(kezdet;vég;módszer).....	50
YEARS(kezdő_dátum;befejező_dátum;típus)	50
Pénzügyi függvények.....	51
ACCRINT	51
ACCRINTM.....	53
AMORDEGRC	54
AMORLINC.....	56
BMR.....	58
COUPDAYBS	59
COUPDAYS	60
COUPDAYSNC	61
COUPNCD	61
COUPNUM	62
COUPPCD.....	63
CUMIPMT	63
CUMIPMT_ADD	64
CUMPRINC	65
CUMPRINC_ADD.....	66
DISC	67
DOLLARDE	67
DOLLARFR	67
DURATION.....	68
DURATION_ADD	68
ÉCSRI.....	69
EFFECT_ADD	70
EFFECTIVE	71
FVSCHEDULE	71
INTRATE	71
JBÉ	72
KCS2	73
KCSA.....	73

LCSA	74
LRÉSZLETKAMAT	74
MDURATION	75
MÉ	76
MEGTÉRÜLÉS	77
NMÉ	77
NOMINAL	78
NOMINAL_ADD	79
ODDFPRICE	79
ODDFYIELD	81
ODDLPRICE	81
ODDLYIELD	82
PER.SZÁM	83
PRÉSZLET	84
PRICE	85
PRICEDISC	86
PRICEMAT	87
RÁTA	87
RECEIVED	88
RÉSZLET	89
RRÉSZLET	90
RRI	91
SYD	92
TBILLEQ	92
TBILLPRICE	93
TBILLYIELD	93
XIRR	94
XNPV	95
YIELD	96
YIELDDISC	96
YIELDMAT	97
Információ függvények	98

CELLA	98
CURRENT	101
FORMULA	102
HIÁNYZIK	102
HIBA	102
HIBÁS	103
HIVATKOZÁS	103
INFO	103
ISEVEN_ADD	104
ISFORMULA	104
ISODD_ADD	105
LOGIKAI	105
N	105
NEM.SZÖVEG	106
NINCS	106
SZÁM	106
SZÖVEG-E	106
TÍPUS	107
ÜRES	107
Logikai függvények	107
ÉS(állítás1;állítás2;...)	108
HA(állítás;igaz_érték;hamis_érték)	109
HAHIÁNYZIK	110
HAHIBA	110
HAMIS	110
IGAZ	110
NEM(állítás)	111
VAGY(állítás1;állítás2;...)	111
Feladat – Logikai függvények	112
Matematikai és trigonometriai függvények	112
ABS(szám)	113
ACOSH(szám)	113

ACOT(szám).....	114
ACOTH(szám)	114
ARCCOS(szám)	114
ARCTAN(szám).....	115
ARCTAN2(szám).....	115
ARCSIN(szám)	115
ASINH(szám).....	116
ATANH(szám)	116
ÁTLAGHA(tartomány; feltételek; átlagolandó tartomány)....	117
ÁTLAGHATÖBB(átlagolandó tartomány; tartomány1; feltétel1; tartomány2; feltétel2).....	117
BITAND(szám_1; szám_2).....	118
BITLSHIFT(szám; eltolás)	118
BITOR(szám1; szám2)	118
BITRSHIFT(szám; eltolás).....	119
BITXOR(szám1; szám2).....	119
COMBINA(szám_1; szám_2)	119
CONVERT(szöveg1; szöveg2)	120
COS(szám).....	120
COSH(szám)	120
COT(szám).....	121
COTH(szám)	121
CSC(szám).....	121
CSCH(szám)	121
CSONK(szám; hány_jegy).....	121
DARABHATÖBB(feltételtartomány1, feltétel1, [feltételtartomány2, feltétel2]...)	123
DARABTELI(tartomány; feltétel).....	123
DARABÜRES(tartomány)	124
ELŐJEL(szám)	124
EUROCONVERT	125
FAKT(szám)	125
FOK(szám)	126

GCD(szám1; szám2; ...)	126
GCD_ADD(szám1; szám2; ...)	126
GYÖK(szám)	127
HATVÁNY(szám; hatvány)	127
INT(szám)	128
ISEVEN(érték)	129
ISODD(érték)	129
KEREK(szám; hány_jegy)	129
KEREK.FEL(szám; hány_jegy)	130
KEREK.LE(szám; hány_jegy)	130
KITEVŐ(szám)	131
KOMBINÁCIÓK(elemszám; kiválasztva)	131
LCM(szám1; szám2; ...)	132
LCM_ADD(szám1; szám2; ...)	132
LN(szám)	133
LOG(szám; alap)	133
LOG10(szám)	133
MARADÉK(szám; osztó)	134
MROUND(szám;n)	134
MULTINOMIAL(szám1; szám2;...)	135
NÉGYZETÖSSZEG(szám1; szám2;...)	135
PADLÓ(szám; pontosság; mód)	135
PÁRATLAN(szám)	136
PÁROS(szám)	136
PI()	137
PLAFON(szám; pontosság; mód)	137
QUOTIENT(számláló; nevező)	138
RADIÁN(szög)	138
RANDBETWEEN(alsó_érték; felső_érték)	138
RÉSZÖSSZEG(függv_szám; hiv1; hiv2;...)	139
SEC(szám)	139
SECH(szám)	139

SERIESSUM(x; n; m; koefficiensek).....	140
SIN(szám).....	141
SINH(szám).....	141
SQRTPI(szám).....	141
SZORZAT(szám1; szám2; ...)	141
SZUM(szám1; szám2; ...)	142
SZUMHA(tartomány; kritérium; tagok).....	143
SZUMHATÖBB.....	144
TAN(szám).....	145
TANH(szám).....	146
VÉL().....	146
Adattömb függvények.....	146
Tömbképletek használata.....	148
Tömbképletek létrehozása.....	149
Helyi tömbkonstansok használata képletekben.....	150
Tömbképletek szerkesztése.....	150
Tömbhivatkozások másolása.....	151
Feltételes tömbszámítások.....	151
GYAKORISÁG(adattömb; csoport).....	152
Feladat – Tömbképletek.....	153
INVERZ.MÁTRIX(tömb).....	154
LIN.ILL(y_adatok; x_adatok; konstans; stat).....	154
LOG.ILL(y_adatok; x_adatok; konstans; stat).....	158
MDETERM(tömb).....	160
MSZORZAT(tömb1; tömb2).....	160
MUNIT(méret).....	161
NÖV(y_adatok; x_adatok; új_x_adatok; típus).....	161
SZORZATÖSSZEG(tömb1; tömb2; tömb3; ...)	162
SZUMX2BŐLY2(x_tömb; y_tömb).....	163
SZUMX2MEGY2(x_tömb; y_tömb).....	163
SZUMXBŐLY2(x_tömb; y_tömb).....	164
TRANSZPONÁLÁS(tömb).....	164

TREND(ismert_y; ismert_x; új_x; konstans)	165
Statisztikai függvények	167
ÁTL.ELTÉRÉS(szám1; szám2; ...)	167
ÁTLAG(szám1; szám2; ...)	167
ÁTLAGA(szám1; szám2; ...)	168
B(kísérletek; sp; k_1; k_2)	168
BÉTA.ELOSZLÁS(x; alfa; béta; A; B)	169
BINOM.ELOSZLÁS(sikeresek; kísérletek; sp; c)	169
CHISQDIST(x; szfok; eloszlásfv)	170
CHISQINV(valószínűség; szabadságfok)	171
CSÚCSOSSÁG(szám1; szám2; ...)	172
DARAB(érték1; érték2; ...)	172
DARAB2(érték1; érték2; ...)	172
ELŐREJELZÉS(x; y_adatok; x_adatok)	173
EXP.ELOSZLÁS(x; lambda; eloszlásfv)	174
F.ELOSZLÁS(x; szfok1; szfok2)	174
F.PRÓBA(tömb1; tömb2)	175
FERDESÉG(szám1; szám2; ...)	176
FISHER(x)	176
GAMMA.ELOSZL(x; alfa; béta; eloszlásfv)	176
GAMMALN(x)	177
GAUSS(x)	177
HARM.KÖZÉP(szám1; szám2; ...)	177
HIPERGEOM.ELOSZLÁS	178
INVERZ.BÉTA(valószínűség; alfa; béta; A; B)	179
INVERZ.F(x; szabadságfok1; szabadságfok2)	179
INVERZ.FISHER	180
INVERZ.GAMMA(szám; alfa; béta)	180
INVERZ.KHI(valószínűség; szabadságfok)	181
INVERZ.LOG.ELOSZLÁS(x; középérték; szórás)	181
INVERZ.NORM(x; középérték; szórás)	182
INVERZ.STNORM(valószínűség)	182

INVERZ.T(valószínűség; szabadságfok)	183
KHI.ELOSZLÁS(szám; szabadságfok)	183
KHI.PRÓBA(tényleges; várható)	184
Feladat – Függelenségvizsgálat	184
Feladat – Homogenitásvizsgálat.....	185
KICSI(tömb; k)	186
KORREL(tömb1; tömb2)	187
KOVAR(tömb1; tömb2).....	188
KRITBINOM(kísérletek; sikeres; alfa).....	188
KVARTILIS(tömb; kvart)	189
LOG.ELOSZLÁS(x; középérték; szórás)	189
MAX(szám1; szám2; ...)	190
MAX2(szám1; szám2; ...)	191
MEDIÁN(szám1; szám2; ...)	191
MEGBÍZHATÓSÁG(alfa; szórás; méret)	191
MEREDEKSÉG(ismert_y; ismert_x).....	192
MÉRTANI.KÖZÉP(szám1; szám2; ...).....	193
METSZ(ismert_y; ismert_x).....	193
MIN(szám1; szám2, ...).....	193
MIN2(szám1; szám2, ...).....	194
MÓDUSZ(szám1; szám2, ...).....	194
NAGY(tömb; k)	195
NEGBINOM.ELOSZL(x; r; valószínűség)	195
NORM.ELOSZL.....	196
NORMALIZÁLÁS(x; középérték; szórás).....	196
PEARSON(tömb1; tömb2).....	197
PERCENTILIS(tömb; k).....	197
PERMUTATIONA(elemszám; választott_elemek).....	198
PHI(szám).....	198
POISSON(x; középérték; eloszlásfv).....	198
RÉSZÁTLAG(tömb; százalék)	199
RNÉGYZET(ismert_y; ismert_x).....	200

SKEWP(szám1; szám2; ...)	200
SORSZÁM(szám; hiv; sorrend)	201
SQ(szám1; szám2; ...)	201
STHIBAYX(ismert_y; ismert_x)	202
STNORMELOSZL(ismert_y; ismert_x)	202
SZÁZALÉKRANG(tömb; x; pontosság)	202
SZÓRÁS(szám1; szám2; ...)	203
SZÓRÁSA(szám1; szám2; ...)	203
SZÓRÁSP(szám1; szám2; ...)	204
SZÓRÁSPA(szám1; szám2; ...)	204
T.ELOSZLÁS(x; szabadságfok; szél)	205
T.PRÓBA(tömb1; tömb2; szél; típus)	205
VALÓSZÍNŰSÉG(adatok; val; alsó; felső)	206
VAR(szám1; szám2; ...)	207
VARA(szám1; szám2; ...)	207
VARIÁCIÓK	208
VARP	208
VARPA	209
WEIBULL(x; alfa; béta; eloszlásfv)	209
Z.PRÓBA	210
Munkafüzet függvények	210
Reguláris kifejezések	210
CÍM(sor; oszlop; típus; a1; munkalap)	214
DDE("kiszolgáló"; "fájl"; "tartomány"; mód)	215
FKERES(keresett; tábla; oszlop; rendezett)	216
GETPIVOTDATA	218
HIBA.TÍPUS(hivatkozás)	220
HIPERHIVATKOZÁS(URL; szöveg)	221
HOL.VAN(keresett; tábla; egyezés)	221
INDEX(hivatkozás; sor; oszlop; terület)	222
INDIREKT(hivatkozás; a1)	224
KUTAT(keresett;tartomány;eredmény)	225

OFSZET(hiv; sorok; oszlopok; mag; szél)	227
OSZLOP(hivatkozás).....	227
OSZLOPOK(tömb)	228
SHEET(hivatkozás)	228
SHEETS(hivatkozás).....	229
SOR(hivatkozás).....	229
SOROK(tömb)	229
STYLE("stílus"; idő; "stílus_2")	230
TERÜLET(hivatkozás).....	230
VÁLASZT(index; érték1; érték2;...)	231
VKERES(keresett; tábla; sor; rendezett)	231
Szövegfüggvények	233
ARABIC(szöveg).....	233
ASC(szöveg).....	233
AZONOS(szöveg1; szöveg2).....	233
BAL(szöveg; hányat)	234
BASE (szám; számrendszer; minimális_hossz)	234
CSERE(régi; honnan; hossz; új).....	235
DECIMAL("szöveg"; számrendszer)	235
ÉRTÉK(szöveg)	236
FIX(szám; tizedesek; nincs_pont).....	236
FORINT	236
HELYETTE(szöveg; régi; új; melyiket).....	237
HOSSZ(szöveg).....	237
JIS(szöveg).....	238
JOBBSZÖVEG(szöveg; betűszám)	238
KARAKTER(szám)	238
KISBETŰ(szöveg).....	239
KÓD(szöveg)	239
KÖZÉP(szöveg; honnan; darab).....	239
NAGYBETŰS(szöveg).....	240
ÖSSZEFŰZ(szöveg1; szöveg2; ...)	240

RÓMAI(szám; mód).....	240
ROT13(szöveg)	241
SOKSZOR(szöveg; hányszor).....	241
SZÖVEG(érték; formátum).....	241
SZÖVEG.KERES(keresett; szöveg; kezdet).....	241
SZÖVEG.TALÁL(keresett; szöveg; kezdet).....	242
T(érték).....	243
TISZTÍT(szöveg).....	243
TNÉV(szöveg)	244
TRIM(szöveg)	244
UNICHAR(szám)	244
UNICODE(szöveg)	244
Kiegészítő függvények.....	245
BESSELI(x; n)	245
BESSELJ(x; n).....	245
BESSELK(x; n)	246
BESSELY(x; n)	246
BIN2DEC(szám)	246
BIN2HEX(szám; jegyek)	247
BIN2OCT(szám; jegyek).....	247
COMPLEX(valós; képzetes; képz_jel).....	248
CONVERT_ADD(szám; miből; mibe)	249
DEC2BIN(szám; jegyek).....	249
DEC2HEX(szám; jegyek)	250
DEC2OCT(szám; jegyek)	251
DELTA(szám1; szám2)	252
ERF(alsó_határ; felső_határ)	252
ERFC(alsó_határ).....	252
HEX2BIN(szám; jegyek).....	253
HEX2DEC(szám).....	253
HEX2OCT(szám; jegyek)	254
IMABS(k_szám).....	254

IMAGINARY(k_szám).....	255
IMARGUMENT(k_szám)	255
IMCONJUGATE(k_szám).....	255
IMCOS(k_szám)	256
IMCOSH(k_szám).....	256
IMCOT(k_szám)	256
IMCSC	257
IMCSCH	257
IMDIV(k_szám1; k_szám2).....	257
IMEXP(k_szám).....	258
IMLN(k_szám)	258
IMLOG10(k_szám)	258
IMLOG2(k_szám)	259
IMPOWER(k_szám; szám).....	259
IMPRODUCT(k_szám1; k_szám2; ...)	259
IMREAL(k_szám)	260
IMSEC	260
IMSECH.....	260
IMSIN(k_szám).....	261
IMSINH	261
IMSQRT(k_szám).....	261
IMSUB(k_szám1, k_szám2)	262
IMSUM(k_szám1; k_szám2; ...)	262
OCT2BIN(szám; jegyek).....	262
OCT2DEC(szám)	263
OCT2HEX(szám; jegyek)	263
Egyéni függvények	264
Feladat – Adószámítás	264
IRODALOM	268

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

Gombamód szaporodnak a számítógépek az irodákban és az otthonokban egyaránt. Szinte mindegyik személyi számítógépen – az operációs rendszertől függetlenül – megtalálható valamilyen irodai alkalmazáscsomag, például a szinte egyeduralkodó – bár meglehetősen drága – Microsoft Office, Wordperfect Office, Ability, MagyarOffice vagy a könyvünk tárgyát jelentő, nyílt forráskódú és ingyenesen letölthető LibreOffice.

A minden szokásos irodai tevékenységet felölelő, komplex programcsomagok piacán a Microsoft 1983-ban jelent meg a Worddel, 1985-ben az Excellel, a PowerPoint 1987-ben keletkezett. A programcsomag részei már ekkor igen nagymértékben kapcsolódtak egymáshoz. Az egyre újabb fejlesztések tudatosan törekedtek az együttműködés fokozására. A Microsoft ugyanakkor kisebb képességekkel, de igen használható olcsó irodai programcsomagot is kibocsátott MS Works néven.

Az e programokban alkalmazott megoldások igen hamar „kvázi” szabvánnyá lettek, más fejlesztők is igyekeztek a kipróbált megoldásokat alkalmazni. Ennek igen eltérő szerepű programok esetében az lehet az oka, hogy az adott program kezelése sokkal könnyebben elsajátítható, ha a felhasználói környezet, illetve kezelői felület elemei már máshonnan ismertnek tekinthetők.

Hamarosan megjelentek és szolgáltatásaikban egyre jobban megközelítették a vetélytársak (többek között a Corel, IBM, Novell, Sun) programjai is a Microsoft vezető irodai programcsomagjának lehetőségeit. Ezek közül kiemelkedett az eredetileg német StarOffice, amelynek különlegessége volt a magas fokú integráltság, az alkalmazási terület, a platformok széleskörűsége, illetve ingyenes elérhetősége. Ezt a szoftvert korábban – tizenkét évvel ezelőtt – külön, papíros és elektronikus formában megjelent kötetekben tárgyaltuk.

1999 augusztusában a Sun Microsystems felvásárolta a StarOffice programfejlesztőjét, a hamburgi StarDivision céget, és a program 5.2 verzióját ingyenesen letölthető módon kezdte terjeszteni. 2000 júliusától a Sun nyíltta tette a forráskódot és elindította az OpenOffice.org projektet és fejlesztői közösséget. Közben a zárt forráskódú, kereskedelmi StarOffice csomagot is továbbfejlesztették. Az OpenOffice új fejlesztéseinek jelentős állomása volt az Unicode támogatás beépítése, mely használhatóvá tette nemcsak az eredeti nyolc nyugati nyelven, hanem a legtöbb latin betűs, ázsiai és egyéb nyelven is az OpenOffice.org programot.

A 2003. elején kezdődött 2. verzió fejlesztésekor a Microsoft Office kompatibilitás és a teljesítmény fokozására helyezték a hangsúlyt. A 2. verzió 2005-ben jelent meg.

A 3. verzió, melynek fő újdonságai az Office Open XML formátumú fájlok importálása, a VBA makró és az új ODF 1.2 formátum támogatása, 2008-ban jelent meg. Később a fejlesztést átvette egy újabb mamutcég, az Oracle.

Háromhavonta jelennek meg a hibajavításokat tartalmazó kisebb kiadások pedig az új verziók között, amelyek félévente új funkcionálitással bővítik a programot.

2010. szeptember 28-án az OpenOffice projekt több tagja megalapította a The Document Foundation szervezetet, és létrehozta az OpenOffice.org 3.3 béta változatának egy származtatott változatát. Az új programcsomag létrejöttéhez jelentősen hozzájárul az Oracle által keltett bizonytalanság, amelyben tartani lehetett attól, hogy a vállalat megszünteti az OpenOffice.org projektet, úgy ahogy ezt megtette az OpenSolaris-szal. Az alapítók remélték, hogy a LibreOffice név csak átmeneti lesz, mivel [felkérték](#) az Oracle-t is, hogy csatlakozzon a szervezethez és adja át nekik az OpenOffice.org márkanévet. Ezt az Oracle visszautasította és arra kérte az átállt fejlesztőket, hogy mondjanak le az OpenOffice.org irányítótestületében betöltött pozíciójukról, így a projekt végleges neve a LibreOffice lett. 2010. október végére, 33 OpenOffice.org fejlesztő mondott le, és állt át a [The Document Foundation](#) szervezetéhez.

A Go-oo projekt szintén megszűnt, támogatva ezzel LibreOffice egységes fejlődését. A projekt által kifejlesztett funkciók beolvadtak

a LibreOfficeba. Más OpenOffice változatok szintén beolvadtak a [LibreOffice](#) programcsomagba.

A Canonical, Novell és Red Hat kijelentette, hogy a jövőben kiadott operációs rendszerekben az alapértelmezett irodai programcsomag szintén a LibreOffice lesz. 2011. január 20-án, az Ubuntu 11.04 fejlesztői kiadásában a LibreOffice vált az alapértelmezett irodai programcsomaggá. 2013-ban jelent meg a LibreOffice 4. verziója, kötetünk kiadásának pillanatában az aktuális változat a 4.1.3 számot viseli, de előzetesen megjelent már a 4.2-es verzió is.

A komplex irodai alkalmazáscsomag minden, napjainkban, az irodákban előforduló feladat megoldását támogatja.

Szövegszerkesztője a professzionális funkciókkal, jellemzőkkel is rendelkező *Writer*, gazdasági-műszaki számítások, elemzésekhez használható eszköze a *Calc*, bemutatások, előadások látványos és hatásos segítője az *Impress*, adatbázis-kezelője az *Adabas* alapon készített *Base*, vektoros rajzoló programja a *Draw*. A Microsoft Office Equation Editorához hasonló matematikai egyenletszerkesztő a *Math* alkalmazás. Ezek többségéről külön kötetet is írunk, de egy összefoglaló „Biblia” jellegű kiadványt is megjelenítettünk.

A programok mindegyike többé-kevésbé írja-olvassa az általánosan elterjedt Microsoft Office 2000-es változatától és más konkurens szoftvertermékekben készített állományokat. A többé-kevésbé azért kell említenünk, mert ha nem használunk az MS Office-ban különleges szolgáltatásokat, extra függvényeket, mezőkódokat, egyes VBA kódokat, bár a StarOffice kereskedelmi verziójában is csak egyes licenckonstrukciókban érhetők el a Microsoft Office-ról való migrálást elősegítő eszközök (például makrókonverter).

Ha kudarcot vallanánk, akkor az importálandó (más Office változattal előállított, de a LibreOfficeba beolvasandó) állományokból távolítsuk el a hibák okát. A Word a 2010-es változattól egyébként már kezeli az OpenDocument formátumot is. Az abban mentett anyagok beolvasása már több reménnyel kecsegtet.

A programcsomag saját grafikus felhasználói felülettel rendelkezik, amelyet a máshoz szokott felhasználó nehezen tud megszokni, de lassan meg lehet barátkozni vele. Ugyanis van néhány kimondottan kellemes szolgáltatása is (például az Explorer, a megtekintő, a tündérek vagy a segéd).

Külön érdeme a LibreOffice programcsomagnak, hogy egyaránt fut az elterjedt Microsoft Windows és a LINUX, Sun Solaris, BSD, OpenVMS, OS/2, IRIX, Mac OS operációs rendszerek alatt. Ráadásul a programcsomag már most több mint 100 nyelvet, köztük a magyart is támogatja.

A könyv szerkezete segít a LibreOffice 4.1 titkainak mind mélyebb megismerésében (a könyv megírásakor ez volt a legfrissebb verzió). Az első fejezetben írtuk le a program telepítésével, futtatásával, illetve a különleges, magas fokon integrált felhasználói felülettel kapcsolatos általános tudnivalókat. A következő fejezetek fokozatosan vezetnek be a programok használatába. Ezek már feltételeznek bizonyos – a korábbi fejezetekben ismertetett vagy a gyakorlatban megszerzett – ismereteket, ezért a kezdők számára mindenképpen javasoljuk a könyv olvasását az első fejezetről kezdeni.

Minden további fejezet épít a korábbi részekben taglalt részletekre, fogalmakra, amelyeket az adott, általában az első előfordulási helyen magyarázunk meg.

A leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség, elegendő a Windows XP, illetve 7 operációs rendszerek vagy későbbi változataik alapfokú ismerete, de reméljük, haszonnal forgathatják a programcsomagot valamilyen UNIX változaton futtató felhasználók is. Mivel mi a programot a legjobban elterjedt Windows 7 operációs rendszer alatt futtatunk, ezt tükrözi szóhasználatunk, a Windowsos szakkifejezések alkalmazása is. Azonban némi asszociativitással ezek szintén alkalmazhatók a többi operációs rendszerekre is.

A könyvet ajánljuk azoknak, akik kényelmesen, gyorsan, tetszetős formában szeretnék elkészíteni dokumentumaikat, amihez ezúton is sok sikert kívánunk. Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni, ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2014. január

Köszönettel

a szerző.

KÉPLETEK HASZNÁLATA

A program a cellákba írt képleteket kiértékeli és a számolás eredményét megjeleníti a képleteket tartalmazó cellákban. A cellák tartalmának frissítésekor csak azokat a képleteket értékeli ki újra, amelyeknek alapadataiban (a hivatkozott cellákban, illetve a képlet paramétereiben) az utolsó számolás óta változás állt be.

A számítások során a program az eredeti (a cellákban eltárolt) értékeket használja és nem az értékek megjelenítési formáját – azaz nem a kerekített értékekkel számol, így az új formátum nem jár az érték módosításával. Kizárólag az aktív munkalapra vonatkozóan, külön utasítással megadhatjuk ugyanakkor, hogy a program a kijelzési pontosságot alkalmazza a számítások végrehajtása során. Ez a kerekítések miatt lassítja a számításokat. A mutatott pontosság szerinti számolás beállításához az **Eszközök** menü **Beállítások** parancsának *LibreOffice Calc / Számítás* párbeszédpanel-lapját választjuk, majd bekapcsoljuk **A belső pontosság a kijelzett pontossággal egyezzen meg** jelölőnégyzetet.

A számítások során alkalmazhatunk képleteket, függvényeket, amelyek paramétereit állandók vagy változó cellatartalmak lehetnek. A program alaphelyzetű beállításában mentés előtt mindig újraszámolja a munkalapot. A nagyobb számítások tetemes időigénye miatt ezt a funkciót kikapcsolhatjuk. A függvények bemutatásánál megemlítjük az Excel vonatkozásokat is (az átállás könnyítéséhez).

Hivatkozások

A munkalap celláinak vagy cellacsoportjainak azonosítására alkalmazzuk a hivatkozásokat, melyek a cella (vagy csoport) koordinátái. Ezeket alkalmazzuk a képletek írásánál is, mint olyan elemeket, amelyek megmutatják, hogy az adott műveletet mely cellák tartalmával kell elvégezni. Külső hivatkozással utalhatunk más munkafüzetek, távhivatkozással más alkalmazások adataira.

Alapértelmezett az **A1** stílusú *relatív hivatkozás*, melyben az oszlopokat betűk, a sorokat számok jelölik (például **A1** vagy **B2:G7**). Az **R1C1** stílusú hivatkozásban az oszlopokat is számok jelölik. Az aktív cella hivatkozása megjelenik a Szerkesztőléc név mezőjében. A relatív hivatkozás azt mondja meg, hogy a képletet tartalmazó cellától indulva hol található meg a hivatkozott cella. A relatív helyzet tehát megmarad akkor is, ha a hivatkozó cellát áthelyezzük, de akkor a hivatkozott cella már nem ugyanaz lesz! A cella pontos helyzetét megadó *abszolút hivatkozás* az oszlop betűje és a sor száma előtt a **\$** jelet használja (például **\$A\$1**).

A *kevert hivatkozás* a fenti két típus keveréke, az oszlop betűjele vagy a sor száma előtt a **\$** jelet alkalmazza, például (**B\$1** vagy **\$B1**). Ezekben tehát a hivatkozás egy része abszolút, másik része relatív.

A relatív, abszolút és kevert típusú hivatkozások között egyszerűen úgy válthatunk, hogy a szerkesztőlécen kijelöljük az átalakítandó cellahivatkozást, majd addig nyomkodjuk az **Shift+F4** billentyűkombinációt, amíg a megfelelő formát nem kapjuk (a program minden **Shift+F4** lenyomásra a következő típust állítja be).

A cellák, cellatartományok, értékek vagy képletek azonosítására alkalmazhatunk neveket is. A szerkesztőléc név mezőjének listáját legördítve megjeleníthetők és kiválaszthatók a névvel rendelkező hivatkozások. Ha ilyen hivatkozásnevet választunk a listáról, akkor kijelöljük a munkalap névvel rendelkező tartományát, gyorsan ráugorhatunk a névvel ellátott tartományra, helyettesíthetjük a hivatkozást a névvel, és beilleszthetjük a hivatkozást egy képletbe. Minthogy a munkafüzeten belül az összes munkalap használhatja ugyanazt a névjegyzéket, ezzel a módszerrel kényelmesen hivatkozhatunk másik munkalap részeire, illetve könnyebben kezelhetővé tehetjük a táblázatokat (például egyszerűbb megjegyezni a *bevételek*-kiadás névvel hivatkozott műveletet, mint az **F6 – F7** cellahivatkozást). A névvel helyettesíthetjük a névre vonatkozó hivatkozásokat. Például, ha a **\$G\$2** cella neve: *Bevétel*, akkor az összes, az **\$G\$2** cellára vonatkozó hivatkozás a *Bevétel* névvel helyettesíthető. Ugyanígy használhatók a nevek a képletekben is.

A név betűvel, _ vagy \ karakterrel kezdődhet, betűket, számokat, _, \, . és ? jeleket tartalmazhat, és legfeljebb 255 karakter hosszú lehet. Számokhoz vagy cellahivatkozásokhoz hasonló neveket nem használhatunk.

A munkalapok mérete csökkenthető, ha több helyen is előforduló képlethez rendelünk nevet, mert így a program nem minden – a képletet alkalmazó – cellában, hanem csak egy helyen tárolja a képletet. A képlet megváltoztatásakor a program a nevet (illetve a névvel rendelkező képletet) használó összes cellát automatikusan újraszámolja. A program a beszúrásokkal és törlésekkel érintett hivatkozásokat módosítja. Például, ha munkalapok (vagy cellák) közé újabbat szúrunk be, akkor az erre a tartományára vonatkozó hivatkozás tartalmazni fogja az új munkalapot (vagy cellát), illetve tartományt is.

Hivatkozásoperátorok

A hivatkozásoperátorok feladata, hogy a nem összefüggő kijelölésekhez, tartományokhoz is biztosítsa az egyetlen névvel történő hivatkozás lehetőségét. A cellatartományokat alkalmazó hivatkozásoperátorok:

	A	B	C	D	E	F		
1								
2							egyesítés	B1;C2;D1;E2
3								
4							metszet	B4:E4!C3:D5
6								
7							tartomány	B7:F7

1. ábra. Műveletek területekkel

- **Tartomány (kettőspont):** Egyetlen hivatkozás a tartomány két szélső cellája közötti cellákra (beleértve a határokat is).
- **Egyesítés (pontosvessző):** Egyetlen hivatkozás nem összefüggő részekre.
- **Metszet (felkiáltójel):** Több megadott hivatkozás közös celláira utal. A szerkesztőlécen megadott tartományok elemei különböző színekkel jelölve szépen látszanak a munkalapon is, ahol a hatá-

rokat egérrel módosíthatjuk. Például a 2. ábrán bemutatott metszet celláinak összege 1, mert a program nem veszi figyelembe a metszettartományon kívül eső cellák értékeit (a közös rész pedig csak a **C3** cella).

	A	B	C	D	E	F	G
1		1		2			
2			1		2		
3			1	1		1	
4		1	2	2	1		
5			1	1			

2. ábra. Metszet tartomány

Vigyázzunk viszont, mert a Microsoft Excel a metszeteket szóközzel jelöli, a felkiáltójelet a munkalap-hivatkozásokra használja. Ez problémát jelenthet a munkatáblák exportálásakor vagy importálásakor.

Alkalmazhatunk rövidített hivatkozásokat is, például a teljes **A** oszlopra: **A:A**, a teljes 2. sorra: **1:1**, a 2. 3. és a 4. sorra: **1:3**, a teljes munkalpra **A:IV** vagy **1:32000**.

A képletek alkalmazása

Írhatunk tehát a cellákba eredményt szolgáltató képleteket is. Ilyenkor a megjelenített vagy kinyomtatott (nem aktív) cellában a képlet kiértékeléséből adódó érték szerepel. A képletek részei: operátorok (műveleti jelek), cellahivatkozások, értékek (állandók, amelyet közvetlenül gépelünk be), munkalapfüggvények, nevek. Ezeket az elemeket a szerkesztőlécen írjuk be, vagy a **Beszúrás** menü **Függvény** parancsát, vagy a **Ctrl+F2** billentyűkombinációt, illetve a képletlistát alkalmazzuk. A képletekkel különböző (például matematikai és logikai) műveleteket végezhetünk el a munkalapadatok felhasználásával. Képletet alkalmazunk akkor is, ha a munkalpra számított értékeket (a műveletek eredményét) viszünk be, de a művelete-

ket nem rögzítjük. A munkalapok adatainak elemzésében is segíthetnek a képletek.

A képletek szintaxisa

A szintaxis egy programnyelv elemeinek felhasználási sorrendjének, az elemek típusainak képzésére vonatkozó szabályok összessége. A Calc képletei ilyen szabályokban megfogalmazott sorrend szerint számolnak ki értékeket. A számítás folyamatát a képlet szintaxisa szabja meg. A programban a képlet egyenlőségjellel (=) kezdődik, utána szerepel a képlet által kiszámolandó kifejezés.

Egyszerű módon jeleníthetjük meg a **B1** jelű cellában az **A1** jelű cella tartalmát, ha beírjuk a **B1** jelű cellába **=A1**. A hivatkozott cellákkal vagy állandókkal is végezhetünk műveleteket. A következő képlet például 1-et von ki 6-ból: **=6-1**. A cellák tartalma ez esetben a képlet, a cellák értéke a képlet kiértékeléséből adódó eredmény. A legegyszerűbb képlettel hivatkozhatunk egy névvel rendelkező cellára: ha az **A1** cella neve „gyümölcs”, tartalma „alma”, akkor a **B1** cellába írt „=gyümölcs” képlet eredményeképpen a **B1** cellát elhagyva (megnyomva az **Enter** billentyűt) megjelenik az **A1** cella értéke, vagyis az „alma”.

A képletek beírását tehát a cella aktivizálása után az = (egyenlőség) jellel kezdjük (begépeljük vagy a szerkesztőléc Függvény [képlet bevitele] ikonjára kattintunk). Ezután írjuk be (vagy illesztjük be a máshonnan kimásolt) képletet, azaz a műveleti jeleket, hivatkozásokat, operátorokat stb. A függvények beviteléhez használhatjuk a Függvénytündér ikonnal indítható tündért is (kezelését később részletezzük). Ha a képletet nem kiértékelendő, de = jellel kezdődő szöveggént akarjuk bevinni, akkor írunk elé ' (aposztróf) karaktert. A képlet bevitelét az **Enter** billentyű lenyomásával vagy a szerkesztőléc Elfogadás (régebben: Elfogadás) ikonjára kattintva fejezzük be. Ha a szerkesztőléc Mégse ikonjára kattintunk, akkor a szerkesztőléc tartalma nem kerül a cellába, ez felel meg az **Esc** billentyű megnyomásának (lásd a 3. ábrát).